

LAKOMIEC (90) *sb m*

łakomiec (70), **łakomca** (5), łakomiec *a.* łakomca (15); łakomca *BudNT* (2), *KlonKr* (2); łakomiec: łakomca *RejZwierc* (15 : 1).

Oba a oraz o jasne; e prawdopodobnie jasne (tak w -ec).

sg N łakomiec (33), łakomca (4). \diamond *G* łakomce (2) *SkarŻyw*, *WerGość*, łakomca (2) *RejZwierc*, łakomcy (1) *CzechEp*. \diamond *D* łakomcowi (3). \diamond *A* łakomca (14), łakomcę (4); -ę *Prot*; -a:-ę *GlabGad* (2 : 1), *RejZwierc* (3 : 2). \diamond *V* łakomcze (3). \diamond *pl N* łakomcy (11). \diamond *D* łakomcom (5). \diamond *A* łakomce (6). \diamond *I* łakomcami (1). \diamond *L* łakomcach (1). \diamond *V* łakomcy (1).

Sł stp notuje, Cn s.v. chepliwiy, Linde XVI – XVII(XVIII) – XVIII w.

1. *Chciwiec, skąpiec; heluo, rapax, trahax Calep* (90) : *LubPs* C2v; *A* nie trzeba wyliczać/ co łakomiec czyni/ *Bo iego każda łprawá podobna ku świni. RejWiz* 173v, 70 [2 r.], 168v, 191v *margin*, Cc6v, Dd4 (8); *RejFig* Aa3v; *RejZwierc* aav, 6, 7v, 125v; *Łakomcę miej zá czártá/ niech z tobą nie mięłzka/ Ten ktorego wwiódłá do pychy zła ściełzka. Prot* D2v; *RejPos* 217v, 218 [2 r.]; *Tákci wżyfcy łakomcy tu fwiátá chwytaią /Mniemáiąc że iuz wiecznie ták ná nim żyć máią. HistLan* E4, E4; *v łakomcá wżytko iáwnie ginie/ wżytko niłzczeie/ że czáfem/ iáko ono powiedáią/ niemáłz czym y kotki s kátá wywabić. RejZwierc* 67v; *Y což małz łakomcze po tym/ Iże wżytko myłłiz o tym/ Abyś dárł y z Dębu łyká/ To twoiá wżytká práktyká. RejZwierc* 231v, 48v, 64, 64v [2 r.], 65, 142 (14); *WierKróc* B; [*Warinbergus*] *Był łakomiec wielki/ á ofiáry y nádánia/ y v grobu położone frebro kradł/ y ná fwe dworzany y przyaścioły obracał: vbogich zápominał: przyaścioły bogácił SkarŻyw* 528, 168, 455 [2 r.]; *WerGość* 214; *Paprup* B3, L3; *Rapax – Gwałtowni widziera, łakomiec. Calep* 894b, 1077a; *KlonKr* A3; *KlonWor* 9, 15.

W połączeniach szeregowych (21): *Nos wielki prósty na konczu zkrzywiony/ iako v Iaftrząba, znamio. náfmiwęcę, łakomcę. drapieżęcę, wżakoż fmiálego y drugie podchodzące zdradnego, też y matacza. GlabGad* N7v; *Ręka barzo porořła, znamionu. okrutnika fkepcza/ y łakomcza GlabGad* P3, P2, P2v; *KrowObr* 65, 146v; *RejZwierc* 5v, 97v, 105, 135v, 143v (7); *BudNT* 1.*Cor* 5/10, 11; *Lecz y owo známienite fá krzywdy/ ktoremi lichwiarze/ łakomcy/ á vrzędow łápácze Rzeczpořpolitą trapią [quibus foeneratores avari et ambitiosi rempublicam afficiunt]. ModrzBaz* 82; *CzechEp* 61, 79; *WujNT Eph* 5/5; *O mytnicy/ poborcy/ lichwiarze/ łakomcy/ náśláduycie tego Zácheufzá. SkarKaz* 457b; *CiekPotr* B2.

W przeciwstawieniach: »cnotliwy, dobry, hojny, sprawiedliwy ... łakomiec« (4): *Leop Prov* 29 *arg*; *Ieden muři być hojny drugi łakomiec/ ieden trzeźwi drugi opilec RejZwierc* 67v; *byli w iedney wři dwa fláchćicy/ ieden był dobry cnotliwy á wierny y ná wřzem pobořny/ Drugi był łakomcá/ łupiełcá á ná wřzem złořciwy á niepobořny. RejZwierc* 174v.

Przysłowia: *Łakomiec fie trudno poćciwym może rozumieć. RejZwierc* A6v, 64, 66v, Aaa4v.

Łakomiec złęgo żywotá używa. RejZwierc 63v, Aaa4v.

Wyrażenia: »chciwy łakomca« (1): *Chćiwy łakomcá [o Popielu], z nawodu złęy zony, Potruł fwe Strye, złořcią wwiędzony KlonKr* B2v.

»łakomiec nienasycony (złota i srebra)« (2): *Ale fłyřzałeř piořnkę [...] o fkapym bogáym? Co małz łakomcze nienáfycony, Bodaieř z tego był obnářony CiekPotr* 24; *PudłDydo* A2v.

»łakomic skąpy« (2): Ná łakomce łkape *RejZwierz* bbv [*idem*] 124v.

»łakomic tego świata, ziemski« [*szyk 1 : 1*] (1 : 1): łakomcy te⁸⁰ łwiáthá by nawięcey mieli przedię nic nye máią/ gdy łtráćili łáfkę Bożą *LubPs* R4v *marg*; *RejZwierc* 48v.

Szeregi: »chytrek, łakomic« (1): Iż ludziom tego łwiátá to iełt/ chytrenom/ łakomcom/ á tym ktorzy tego łwiáthá náłłáduią [*miłosierdzie pańskie będzie odjęte*] *RejAp* 78v.

»łakomic albo potrzebnik« (1): Bo pátrż iż iuż ten łakomic álbo też ten potrzebnik łnadź więcey nędze użyć mułzą niżli człowiek łpokoyny á poćciwego á pomiernego żywothá. *RejZwierc* 105.

»swowolnik a łakomic« (1): Bo łwowlnikom á łkomcom [*prawda*] mułi być bárzo łtráłżna. *RejZwierc* 168v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»łakomic a złościwy« (1): A łakomcowi á złoáciwemu [...] włżędy nád nim przekłęcie Páńłkie *RejPos* 81v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

2. *Żarłok; comessor Mącz; catillo, heluo Calep* (3): Comessans, idem quod comessor, Comestores in Bibliis, Łakomcy, Żarłocy. *Mącz* 100a; Heluo – łakomic, ozralec, łokac, marnotrawca. *Calep* 476a, 172b.

Synonimy: **1.** *chytrek, chytrzec, obłupiciel, potrzebnik. przechyra, skąpiec*; **2.** *łokacz, ozralec, żarłok.*